

«ԳԱԼՈՅ Է ՆՈՎԻՆ ՄԱՐՄՆՈՎՆ»

Քսան դարեր շարունակ՝ հաւատացեալ Քրիստոնեաներ աղօթած են եւ խնդրած՝ «Եկեսցէ Արքայութիւնոյ» որ համաշխարհային հաւատացեալ-ներու կարգախօսն ու մարտակոչը դարձած է: Ընդհանրապէս «կարգախօս» կամ «մարտակոչ» զինեալ եւ վայրագ զօրաշարժի եւ պատերազմի պատրաստութիւն կը նշանակէ:

Սակայն՝ 20րդ դարու համաշխարհային բաղաքականութեան մէջ յայտնուեցան ու տեսնուեցան անգէն կարգախօսութիւններ եւ մարտակոչներ: Հնդկաստանի միլիոնաւոր բշուառներու մէջ յայտնուեցաւ Մահարմա Կանտին: Միացեալ նահանգներու սեւամորթներուն մէջ հանդէս եկաւ Մարթէն Լուտէր Քինդ, որոնք փորձարկել չանացին Լեւ Թուլսոյի վերատեսութեան ենթարկած, «անգէն եւ անձնազոհ» կարգախօսն ու մարտակոչը:

Ի՞նչ կը նշանակէ «Նովին մարմնով» գալը:

Հնդհանրապէս ընկերա- բաղաքական վարչակարգերը բռնի յեղաշրջող յեղափոխականներ, որոնք կը պատկանին աշխատաւորական եւ կեղենուած դասակարգին, երբ ձեռք առնեն իրենց երկրին կառավարելու դրութիւնը, անսպասելիօրէն կը մոռնան իրենց համեստութիւնը, ժողովրդային դասակարգին պատկանիլը եւ իրենց բաշած անիրաւութիւնները, ու կը դառնան անզբութեան եւ վրէժինդրութեան մարմնացումը:

Երբ ուսումնասիրեն ֆրանսական էլ Համայնավար Յեղափոխութիւնները, իոն կը տեսնեն անիրաւուած եւ բանտարկուած հասարակ մտաւորականներու բազմութիւն մը որ ներկայացած էր որպէս ժողովուրդին կարելից, արդարամիտ

եւ մարդասէր: Մարդկային ընկերութիւնը բարովելու, պաշտպանելու եւ խնամելու ոգին ցոյց տուող յեղափոխականներ երբ գրաւեցին պետական գահը, մոռցան խիդեն, կարեկցութիւն եւ տարրական մարդկայնութիւն:

Ֆրանսական Յեղափոխութեան Մարաք եւ Ճորճ Տանըոն, անգրօրէն գլխատեցին հազարաւորներ: Անխղեօրէն կոտորեցին եւ այրեցին հարիւրաւոր գիւղեր եւ աւաններ իրենց ամրո՛ղ բնակիչներովը: Որովհետեւ անոնին մերժած էին յեղափոխական վարչաձեւի ամրողատիրական դրութիւնը:

Համայնավար Յեղափոխութեան ազտագրական կարգախօսը դեռ չլրացած, սուտի եւ կեղծիքի կերտիչ՝ Սարլին եւ իր վոհմակը սովամահ ըրին Ուլքրամիոյ տասը միլիոն բնակիչները, առաւել տասը միլիոն մտաւորականներ եւ ազատատենչ հայրենասէրներ, որոնին ախորուեցան Սիպերիոյ տանջարանները եւ դանդաղօրէն անյայուացան:

Համեստ կարծուած բազմաթիւ ողորմելիներ, պատերազմի շրջանին երբ հարստացան, մոռցան իրենց համեստ սակայն առաքինի ընկերներն ու բարեկամները եւ դարձան ցուցամոլ եւ անկարեկից հանդէպ կարօտեալներուն: Իրենին զիրենին նկատեցին «Քլաս» բարձրաստիճան:

Սոյն հայեացքով երբ կարդանի, Յիսուսի ակնարկուած «նովին Մարմնով» բառերը, յայնժամ բացայայտօրէն կը հասկնան թէ Յիսուս Քրիստոս՝ տիեզերքի Տէրն ըլլալով որպէս փառապանծ Իշխան, նաև է մարմնաւոր: Այլ խօսնվ, Ան չէ ուրացած իր նախորդ Մարդեղութեան մարդկային սերունդը: Յիսուս իտէալական Յեղափոխականն է, ոչ թէ զէնիքի՛, բռնութեան եւ ուրիշներու

վրայ ապօրէնօրէն ննշող մը, այլ՝ սիրելով այս երկրայինները եւ մարմնաւորներ, ինչպէս կը կարդանք Յովհաննու Առաքեալին սրբազն Աւտորանին 17րդ Գլխուն ճրդ համարին մէջ, ուր Յիսուս կ'ըսէ.

«Քու անունդ յայտնի ըրի այն մարդոց զորոնք աշխարհէ ինձի տուիր. քուկդ էին, ու ինձի տուիր զանոնք եւ քու խօսքդ պահեցին»:

Յաղթական եւ անպարտելի մեր Տէրը չուրանար այս աշխարհի մարմնաւոր եւ մեղաթաթախ մարդկութիւնը՝ ի՞ր բարեկամները: Յիսուս իր «աննուազ մարդկութեամբ եւ անթերի աստուածութեամբ» պիտի վերադառնայ այս երկրագունդի վրայ «նովին Մարմնով», որովհետեւ երբ եկաւ առաջին անգամ յայտնելու Հօր Աստուծոյ սէրը համայն մարդկութեան, չէր եկած որպէս հրեղէն հրեշտակ, այլ «Ստեղծիչը ստեղծուածին մէջ մարմնացաւ», «Բանն Աստուծոյ»ն ոչ թէ մարմին առաւ, այլ՝ «մարմին եղել»... Յովի. Ա. 14: Մեր պանծալի Փրկիչը ոչ թէ մեզ՝ մարդկայիններս չ'ուրանար, այլ մեզ եղբայրներ ալ կը կոչէ, (Երր. Բ. 11-12), «Ահա թէ ինչու, ան ամօք չի համարեր եղբայրներ կոչել զանոնք եւ ըսել. Քու անունդ պիտի յայտնեմ իմ եղբայրներուս»:

Հաւատացեալներ՝ ունայն տեղ չեն ցնծերգեր «գալոց է նովին Մարմնով» երկու հազար տարիներ: Որպէս ուխտաւոր եւ նուիրեալ հաւատացեալներ՝ մենք պիտի սպասենք եւ յուսանք որովհետեւ Ան խոստացաւ, «Երբամ ու ձեզի համար ալ տեղ պատրաստեմ, դարձեալ կու գամ բովս կ'առնեմ ձեզ»:

«Դարձեալ կու գամ»ը՝ Յիսուսի պատուոյ խօսքն է: Վաթուն կամ ութառն տարիները, մարդ-արարածին համար երկար ժամանակաշրջան մը կրնայ թուիլ, ինչպէս թիրեռնիկի մը համար որուն

կեանքի երկարութիւնը երկու օր է, երկու օրը՝ յաւիտենականութիւն կը սեպուի: Նոյնպէս երկու հազար տարին մարդոց համար երկար կրնայ սեպուիլ, սակայն յաւերժին մէջ գործող Աստուծոյ համար, միայն րոպէտ մը կը համարուի: «Գալոց» բառը հայերէն լեզուի մէջ խոր իմաստ կը պարունակէ:

«Գալ» եւ «զգալ» բառերը խնամիական սերտ յարաբերութիւններ ունին: Այս մասին Հր. Անառեան կը գրէ «Զգալ» կազմուած է «զ» նախդիրով՝ գալ բայից, հմմտ. գալ ի միտս, ի ինելս, ի գիտութիւն եւն ոները, յատկապէս՝ անձին զգալ: Զգալ=աշխ. ինքինինին գալ, ինելքի գալ: Զգալ բային հին կատարեալն էր զեկի որից կազմուած են՝ զեկուցանել «լուր տալ, իմացնել, պատմել»:

Հաւատացեալներ սպասած են ու պիտի սպասեն որքան հարկ ըլլայ, որովհետեւ Անոր Գալուստը ոչ միայն կ'սպասենք, այլ նաև կ'զգանք: Հոգեկան ներթափանցումի եւ ներհայեցողութեան վիճակ մը կայ որ դժուար է բացատրել փաստարկութեամբ: Իմանալի է միայն հոգեկան եւ աննիւթական վեհ, երերային փորձառութեամբ: Որովհետեւ կան իրողութիւններ որոնք աւելի խորապէս կարելի է երեւակայել, քան բացատրել, եւ այդ զգացումները աւելի գոյ են որպէս նշմարտութիւններ քան թէ կրնանք երեւակայել զանոնք: Հետազոտող գիտնական Տր. Քիւրինները յամառօրէն եւ յարատելորէն հետապնդեցին իրենց նախազգացումները, գտնելու համար ցարդ անձանօք տարրը: Թէեւ կարգ մը գիտնականներու համար երեւակայական ու ցնորածին հետազոտութիւն կը նկատուէր անոնց աշխատանքը, սակայն անոնք ի վերջոյ իրականացուցին իրենց զգացածն ու հաւատացածը:

Վարդան Մամիկոնեան եւ Հայ

հաւատացեալները, թէեւ կոռուեցան անհաւասար ուժերու դէմ, որ դիւանագիտականօրէն կրնայ սխալ սեպուիլ, սակայն անոնք արդարացուցին իրենց արարքն ու պայքարը: Իրենք մեռան, սակայն չկորան: Իրենք պարտուեցան, սակայն չկորսնցուցին իրենց հաւատքը, այլ առաւել ըլլալով կարողացան փոխանցել իրենց աննահանշ եւ անպարտելի հաւատքը հետագայ դարերու հակատագրին: Անոնց աներեր հաւատքով՝ Արարատեան Արմէնները շարունակեցին պահել Հայ ծեղը հաւատացեալ եւ զարդարել Հայաստանը իր եկեղեցիներով եւ դպրեվաններով:

Յիսուս Քրիստոսի վերադարձը՝ Անոր «Գալոցն» է: «Նովին մարմնով»ը ուշացած կրնայ ըլլալ: Սակայն ուշացած է անոնց համար, որոնց ժամանակը Արեւադարձային դրութեամբ կը գործէ: Հաւատացեալին ժամանակը հաւատքով

եւ Աստուծոյ խօսին վստահելո՞վ կը գործէ: Արարիշ Աստուծոյ հայեացքով մէկ օրը նման է հազար տարիի եւ հազար տարին մէկ րոպէի: Հաւատացեալ Հայ նախնիները աներկիւղ եւ անվարան հաւատացին երկնառաք դեսպաններուն աւետիսին որ մարտահրաւէրի մը չափ ուժ ունեցաւ Առաքեալներու կեանին մէջ: Առաքեալները իմացան հրեշտակներուն ըստածները:

Ո՞վ Գալիլեացիներ, ինչո՞ւ կեցած դէպի երկինք կը նայիք. այս Յիսուսը, որ ձեր մէջէն երկինք համրարձաւ, պիտի գայ նոյն ձեւով, ինչպէս որ տեսաք անոր երկինք երթալը»... Առաք. Ա. 11:

Ես կը միանամ այն անհամար Հայ ցեղակից հաւատացեալներուս, եւ կը ձայնակցիմ անոնց ցնձերգին, բաշալերելու համար տկարահաւատներն ու նորահաւատները, բացագանչելով աշխարհի:

«Գալոց է Ան նովին Մարմնով»:

ԱԼՊԵՏ ՆՈՐԱՏՈՒՆԿԵԱՆ

ՃՆՈՐՀԱԽՈՐԱՆՔ

Պատրիարք Սրբազան Հայրը Նոր Տարուան եւ Սուրբ Ծննդեան տօներուն առիթով, բարեմաղթութեանց եւ շնորհաւորանքի գիրեր եւ հեռագրեր յղեց Հոգեւոր եւ Կառավարական պետերուն, որոնց շնորհաւորագիրերը ընդունած է:-

- Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետ, Նորին Ա. Օծութիւն Տ. Տ. Գարեգին Բ. Արքազնագոյն Կաթողիկոսին:

- Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Վեհափառ Հայրապետ, Ն. Ա. Օ. Տ. Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսին:

- Հռովմէական Կաթողիկ Եկեղեցւոյ Քահանայապետ՝ Նորին Սրբութիւն Յովկաննէս Պօղոս Բ. Արքազնագոյն Պապին:

- Թուրքիոյ Հայոց Ամեն. Տ. Մեսրոպ Պատրիարք Մութաֆեանին:

- Մուկուայի եւ Ռուսիոյ Օրբոտորք Եկեղեցւոյ Ամեն. Տ. Տ. Ալէքսէյ Բ. Արքազնագոյն Պատրիարքէն:

- Գալուստ Կիլապէնկեան Հիմնարկութեան նախագահ Մեծայարգ Տիար Միհայէլ Եսայեանին:

- Թեմակալ Առաջնորդներուն, Պետական եւ Ազգային Հաստատութեանց դեկապարներուն: